

Kommunale vedtak skrives ikke på stentavler

Kommunal Rapport 17.03.2026, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

I hvilken grad har man adgang til å avskjære omkamp om vedtak i et folkevalgt organ?

SPØRSMÅL: Jeg ser i Kommunal Rapport at Kommunaldepartementet har kommet med en tolkningsuttalelse der det fastslås at bestemmelsen i [kommunelovens § 11–3](#) om rett for en tredel av medlemmene i av et folkevalgt organ til å kreve en sak satt på saklisten til et møte, ikke er ment «å åpne for en alminnelig adgang til politisk "omkamp" etter at saken er avgjort».

Dette virker uklart på meg. Hvem er det som avgjør dette, og hva betyr det i praksis?

SVAR: Utgangspunktet er her etter [§ 11–3](#) første avsnitt, første setning, at saklisten for møter i folkevalgte fastsettes av lederen av organet ved utsendelsen av innkalling til det enkelte møte.

Lederen av organet står i utgangspunktet fritt i valget av hvilke saker som skal føres opp på denne saklisten, men vil være bundet av vedtak i organet om at en bestemt sak skal settes opp til behandling på et følgende møte.

I § 11–3 første avsnitt er det så en regel om at det her også er tilstrekkelig at en tredel av medlemmene setter fram et slikt krav.

Spørsmålet blir da om ordfører kan avvise et slikt krav med den begrunnelse at dette er en «politisk omkamp», og ganske enkelt nekte å sette den saklisten ved innkallingen til neste møte.

Dette kan ordfører selvsagt ikke gjøre hvis det er truffet et vedtak i organet om at det vil ha denne saken opp til behandling igjen i senere møte. Det samme må nokså opplagt gjelde der et slikt krav om ny behandling av saken fremsettes ved en anmodning fra et flertall av medlemmene.

Spørsmålet blir da om man kan avvise et slikt krav fra et mindretall, med den begrunnelse – med departementets ord – at «plikten til å sette en sak på saklisten kan anses oppfylt ved tidligere behandling av samme sak» hvis ikke «det foreligger konkrete omstendigheter, for eksempel nye opplysninger, som tilsier at saken må settes opp på saklisten på nytt». Dette er – som departementet sier, «en konkret og skjønnsmessig vurdering».

Kommunale vedtak skrives ikke på stentavler. En sentralt element i politiske prosesser er nettopp muligheten for å ta opp til fornyet vurdering tidligere vedtak, så lenge det ikke taler om vedtak som ikke kan reverseres.

Det kan klart nok være helt legitimt for et mindretall å be om en ny debatt om en sak det tidligere er truffet vedtak om.

Spørsmålet om det er rimelig å bruke tid og krefter på en slik «omkamp», er et politisk, ikke et juridisk spørsmål, og må avgjøres av folkevalgte organet i møte, ikke av lederen eller administrasjonen.

Dette behøver ikke skape noen urimelig merbelastning verken for administrasjon, leder eller det folkevalgte organet.

I § 11–3 fjerde avsnitt, har vi en regel om at «Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak som er oppført på den utsendte sakslisten», noe som betyr at den inntil videre ikke blir tatt opp til realitetsbehandling.

Men det må det altså fattes et formelt vedtak om i det folkevalgte organet. Tilsvarende prinsipp har senere har blitt lovfestet for innbyggerforslag» i [§ 12-1](#), der det er fastsatt i tredje avsnitt at hvis et forslag om samme sak tidligere har vært behandlet i kommunestyret, skal kommunestyret selv ta stilling til om det skal fremmes.

Lovens regel må tilsvarende i vår sammenheng være at krav som fremsettes av en tredel av medlemmene av et folkevalgt organ om at en sak skal settes på saklisten der, ikke kan avvises på formelt grunnlag ut fra «omkamp»-vurderinger.

Det må her som ellers måtte være opp til de folkevalgte selv å ta stilling til om denne saken skal tas opp til behandling på nytt, eller bare vedtas «utsatt» inntil videre.

Forslagsstillerne oppnår dermed bare en begrenset politisk gevinst – at det rettes søkelys mot vedtaket – men kan ikke gjennomtvinge en politisk behandling.